

Dokter Wim Distelmans deelt Marc Cosyns' verontwaardiging over euthanasie, maar niet de oplossing

'Cosyns vecht tegen verkeerde vijand'

Distelmans: 'Laat artsen die kiezen voor palliatieve sedatie ook nadien een registratieformulier invullen en insturen naar een bevoegde commissie.'
Credit: Photo News

BRUSSEL

'Je kunt euthanasie niet volledig loskoppelen van de strafwet. Je moet wantoestanden bestrijden, maar dokter Marc Cosyns vecht tegen de verkeerde vijand.' Zo reageert expert palliatieve zorg Wim Distelmans en voorzitter van de Federale Commissie Euthanasie op Cosyns' pleidooi om euthanasie binnen een vertrouwensrelatie met een arts te zien als normale palliatieve zorg, en niet als 'euthanasie'. Distelmans heeft een ander voorstel.

NATHALIE CARPENTIER

Dora (81) was een dementerende vrouw die een dodelijk drankje innam en vervolgens nog een inspuiting kreeg van Marc Cosyns (DM 9/11). Met het publiek maken van Dora's verhaal wou de Gentse huisarts Cosyns het debat over euthanasie verder opengooien.

Zijn pleidooi: haal dat strafwettelijk etiket weg als 'euthanasie' de logische eindstap in iemands ziekteproces na veelvuldig overleg met een vertrouwensarts. Noem het dan een van de vele keuzes binnen het palet normale palliatieve medische zorg. Dan wordt alles veel bespreekbaarder en vermijd je dat patiënten zonder overleg met pijnstillers worden 'platgespoten', meent Cosyns.

Wim Distelmans, titularis leerstoel 'waardig levenseinde' (VUB) deelt de verontwaardiging over de wantoestanden, maar niet de oplossing. Strijden tegen het strafwettelijk etiket dat op euthanasie kleeft, is niet alleen zinloos maar ook technisch onmogelijk, zegt Distelmans. "Volgens artikel 394 van het strafwetboek is opzettelijke doding met voorbedachten rade moord. Ook als de patiënt zelf toestemming heeft gegeven, is dat strafbaar. Volgens de strafwet maakt het geen verschil of iemand er zelf om vraagt of niet. Dat is maar logisch ook. Moord moet strafbaar blijven."

De bijzondere situatie van euthanasie is een uitzondering die sinds 2002 onder bepaalde voorwaarden gedepenaliseerd wordt. Distelmans: "De euthanasiewet was nodig om dat strafwettelijk artikel te neutraliseren voor actieve medische levensbeëindiging onder bepaalde voorwaarden. Zoals bij terminaal zieke patiënten die ondraaglijk lijden en daar zelf uitdrukkelijk om verzoeken. Dankzij die wet zijn artsen die euthanasie toepassen ook beschermd."

Platspuiten

Haal je dat bijzondere wettelijk kader weg, dan riskeer je opnieuw in de flou artistique van vroeger te verzeilen, waarschuwt Distelmans. "Voor de euthanasiewet konden artsen die euthanasie toepasten zich bij een later geschil enkel beroepen op een noodsituatie. Enerzijds moet je als arts het leven beschermen, anderzijds moet je ook het lijden verzachten. Soms kun je enkel verzachten door het leven te benemen. Bij een geschil moest de rechter oordelen of die inschatting terecht was. Als een rechter het leven boven het lijden plaatste, kon dat voor de arts slecht aflopen."

Distelmans schuift een andere oplossing naar voor om wantoestanden te vermijden. "Er moet meer maatschappelijke controle komen op palliatieve sedatie. Daarbij verlaag je het bewustzijn van iemand die ondraaglijk lijdt. Je verdooft hem. In principe versnel je daarmee normaal het levenseinde niet, je verhoogt het comfort tot iemand natuurlijk sterft. Maar al te vaak wordt die sedatie zonder overleg opgedreven als de natuurlijke dood te lang op zich laat wachten. Dan beëindig je iemands leven zonder dat die daar om gevraagd heeft. Iemand platspuiten, zeg maar."

Controle kan dat voorkomen, zegt Distelmans. "Laat artsen die kiezen voor palliatieve sedatie ook nadien een registratieformulier invullen en insturen naar een bevoegde commissie. Dan vergroot je de transparantie en bevordert je open communicatie met patiënt en familie. En gaan artsen twee keer nadenken voor ze zonder overleg met palliatieve sedatie starten."